

METODIKA

PRAKTICKÉHO

VYUŽÍVÁNÍ

ASISTENČNÍCH

(VČETNĚ VODÍCÍCH)

A

CANISTERAPEUTICKÝCH PSŮ

Zpracovatelem a schvalovatelem této metodiky je Česká unie výcviku psů pro zdravotně handicapované, Český kynologický svaz (ČKS) – člen Federation Cynologique Internationale (FCI) a Helpes-Centrum výcviku psů pro handicapované – člen Assistance Dogs Europe (ADEu), držitel Certifikátu světové organizace Delta Society.

Odborná spolupráce: Mgr. Ilona Trojanová, Mgr. Dana Pešková, MUDr. Jitka Suchá, MUDr. Jan Bárta, Mgr. David Kozák, MVDr. František Svozil

Metodika praktického využívání asistenčních (včetně vodících) a canisterapeutických psů

I. Úvodem

Metodika praktického využívání asistenčních a canisterapeutických psů garantuje kvalitu sociálních služeb klientům a respektuje základní lidská práva klientů, jejich nároky a potřeby, vyplývající z dalších platných obecně závazných norem a pravidel občanského soužití a současně dbá na dodržování Zákona č. 246/1992 Sb. a znění Zákona 77/2004 Sb. na ochranu zvířat proti týrání v platném znění. Ze zkoušek jsou vyloučeni psi nemocní, zranění, feny v druhé polovině březosti, feny kojící a feny do jednoho měsíce po porodu. Od 01. 03. 2004 platí novela Zákona na ochranu zvířat proti týrání č. 246/1992 v platném znění, zejména ve znění zákona č. 77/2004 Sb. Veřejných vystoupení nebo svodů zvířat se nesmí účastnit psi s kupírovanýma ušima. Veřejných výstav nebo svodů zvířat se smí účastnit psi, u nichž byl ze zdravotních důvodů proveden chirurgický zákrok a u kterých zároveň nedošlo ke ztrátě ušních boltců v podobném tvaru. Účast psa s kupírovanýma ušima na veřejném vystoupení nebo svodu je nutno posuzovat jako propagaci týrání zvířat a postihovat ji dle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.

Metodika může být doplňována, popř. měněna na základě změn legislativy, zákonů, zákonných norem, předpisů a rozhodnutí, doporučení a pokynů ČKS, příp. nových poznatků v oblasti výcviku asistenčních (vodících) psů a canisterapie.

II. Klient

Klient – je handicapovaný zájemce o speciálně vycvičeného psa. Je zpravidla držitelem průkazu ZTP/P, ZTP, příp. TP a asistenční pes mu přináší zkvalitnění života, nahrazuje z části osobní asistenci a pomáhá při sebeobsluze a při zařazení do pracovního či studijního procesu. U dětských nebo velmi těžce handicapovaných klientů zastupuje klienta zákonný zástupce nebo rodinný příslušník.

V rámci ČR se jedná ročně o potřebu cca 60 až 100 speciálně vycvičených asistenčních psů pro potřeby handicapovaných klientů (jedná se o všechny druhy handicapu, tj. nevidomí, vozíčkáři, neslyšící, kombinované handicap, apod.)

Klienty pro využívání zejm. canisterapeutických psů a úkonů s tím spojených, mohou být jak fyzické, tak právnické osoby.

III.

Poskytovatel služby

Poskytovatel služby je subjekt (nejčastěji NNO - dále jen poskytovatel), který se zabývá komplexně poskytováním veškerých sociálních služeb, souvisejících s výcvikem asistenčních psů. Poskytovatel je povinen poskytovat své služby v souladu se Zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, Zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů a Zákonem č. 246/1992 Sb. a ve znění Zákona č. 77/2004 Sb. v platném znění na ochranu zvířat proti týrání.

IV.

Asistenční pes

Asistenčními psy nazýváme psy, kteří prošli speciálním výcvikem pro konkrétní druh handicapu klienta a kteří úspěšně složí předepsaný druh zkoušky (zkoušek) a „Test chování psa na veřejnosti“ před nezávislým rozhodčím dle zkušebního řádu odborné organizace - Českého kynologického svazu. Asistenční psi pomáhají při různých typech postižení svých handicapovaných majitelů – zrakově postižení, vozíčkáři, sluchově postižení, lidé trpící záchvatovými onemocněními – epilepsie, diabetes, kardiaci, či lidé s kombinovanými handicapem. Tito psi, tak jako je tomu ve světě, jsou pak obvykle děleni dle druhu výcviku na asistenční vodící psy, asistenční psy pro vozíčkáře, asistenční signální psy, příp. jejich název je odvozen od kombinace postižení konkrétního klienta. Např. asistenční vodící pes pro vozíčkáře musí mít splněnu zkoušku vodícího psa i asistenčního psa pro vozíčkáře, asistenční vodící signální pes pro zrakově a sluchově postiženého musí mít splněnu jak zkoušku vodícího psa, tak i signálního psa pro neslyšící, asistenční canisterapeutický pes musí mít splněnu jak zkoušku asistenčního psa, tak i zkoušku canisterapeutickou, apod. Každý asistenční pes je cvičen pro potřeby konkrétního klienta.

Pes musí splňovat před zařazením do výcviku všechny podmínky a požadavky:

- 1) Povahové vlastnosti – vyrovnaná povaha, bez známek agresivity nebo bázlivosti, lhostejný k sluchovým, zrakovým a čichovým vjemům, nekonfliktní k lidem, nekonfliktní ke zvířatům
- 2) Zdravotní předpoklady – bez zjevných známek onemocnění, pes musí absolvovat veterinární vyšetření. Pes nesmí být zatížen onemocněním kyčelních kloubů, loktů, ramen, příp. páteře - vyšetření RTG, musí být klinicky zdravý (interní vyšetření), musí mít negativní výsledek vyšetření očního pozadí.
- 3) Svým konstitučním typem musí odpovídat požadovanému druhu výcviku.

V.

Canisterapeutický pes

Canisterapeutickými psy nazýváme psy, jejichž posláním je zlepšit kvalitu života osob znevýhodněných po stránce fyzické, psychické i sociální. Každý canisterapeutický tým (psovod a pes) musí být důkladně proškolen a otestován.

VI.

Rozsah poskytované sociální služby pomocí asistenčních psů

- 1) Jakmile projeví klient zájem o asistenčního psa, je poskytovatelem kontaktován a je s ním domluvena informativní schůzka s odborným pracovníkem z oblasti výcviku

- 2) Všichni klienti získávají asistenčního psa do svého vlastnictví.
- 3) Po obdržení vyplněné žádosti o psa, je klientovi (zájemci) poskytnuto teoretické proškolení a je-li klient shledán vhodným pro využívání speciálně vycvičeného psa, je klient zařazen do pořadníku.
- 4) Poskytovatel má právo žádost zamítnout z důvodů vzniklých nebo zjištěných během procesu přípravy klienta, výběru správného psa nebo secvičování klienta se psem. Mezi příčiny takto závažného zamítnutí se zahrnují situace, kdy:
 - a) klient není schopen se naučit psa bezpečně ovládat
 - b) klient není schopen o psa řádně pečovat
 - c) ukáže se, že klient má zásadní problémy s chováním nebo je závislý na návykových látkách včetně alkoholu
 - d) klient projeví sklony k agresivitě vůči zvířatům
 - e) klient není ochoten a schopen absolvovat všechny předepsané testy
- 5) Poskytovatel je povinen zájemce informovat o zamítnutí žádosti nejpozději do 30 dnů od zamítnutí, a to písemnou formou. Dále je postupováno dle Stanov, Standardů kvality poskytování sociálních služeb, Etického kodexu, příp. jmenovací listiny apod. poskytovatele, obvykle se může klient proti zamítnutí žádosti odvolat k vyššímu orgánu – výboru, správní radě apod., která je povinna písemně informovat klienta o svém rozhodnutí do 30ti dnů od obdržení odvolání. Proti tomuto rozhodnutí zpravidla není možné odvolání, příp. – dle Stanov či zřizovací listiny poskytovatele je možné odvolání k nejvyššímu orgánu – valné hromadě. Klient má dále možnost postupovat dle platných Zákonů ve znění pozdějších předpisů.
- 6) Poskytovatel vybere vhodného jedince, který vyhovuje potřebám a požadavkům speciálního výcviku pro daného klienta.
- 7) Metodik výcviku sestaví pro psa individuální výcvikový a tréninkový plán, podle kterého je pes připravován k závěrečným zkouškám. Výcvik psa trvá cca 6 až 8 měsíců.
- 8) Klient je během výcviku kontaktován a informován o průběhu výcviku, výcvik psa je přizpůsoben tak, aby pes přesně odpovídal potřebám klienta, který je během této doby proškolen a připravován na převzetí AP.
- 9) Je-li nutné psa v průběhu výcviku vyřadit – z důvodu nemoci, úrazu, psychické újmy apod. nebo dojde-li k úhynu psa, je klient okamžitě o této skutečnosti informován a je mu nabídnuta adekvátní náhrada.
- 10) Po ukončení výcviku absolvuje pes příslušnou zkoušku (zkoušky) před nezávislým rozhodčím dle zkušebního řádu odborné organizace - Českého kynologického svazu.
- 11) Po úspěšném splnění daného typu zkoušky je pes předán poskytovatelem klientovi. To, že pes musí úspěšně absolvovat daný druh zkoušky (zkoušek) před předáním klientovi je zárukou, že klientovi nebude předán nedocvičený pes.
- 12) Dle potřeb, možností a schopností klienta je klient se psem secvičován.

- 13) Po ukončení secvičení absolvuje klient se psem „Test chování psa na veřejnosti“ před nezávislým rozhodčím dle zkušebního řádu odborné organizace - Českého kynologického svazu. „Test chování psa na veřejnosti“ je v souladu s mezinárodními normami a požadavky a je prověřením schopností klienta mít psa plně pod kontrolou a využívat naučených úkonů psa. Poskytovatel je povinen brát ohled na schopnosti a možnosti klienta vzhledem k jeho postižení, u těžkých handicapů a dětských klientů může být při „Testu chování psa na veřejnosti“ nápomocen zákonný zástupce či rodinný příslušník, který podepsal částečné či úplné převzetí zodpovědnosti a péče o psa. Pokud klient při „Testu chování psa na veřejnosti“ neuspěje, může nastoupit opakovaně, nejvýše však 3x. Poskytovatel je povinen být nápomocen při další přípravě pro úspěšné složení „Testu chování psa na veřejnosti“ nebo zvážit společně s klientem možnost náhrady jiným (vhodnějším) psem nebo možnosti či nemožnosti psa vůbec vlastnit.
- 14) Po úspěšném absolvování „Testu chování psa na veřejnosti“ s klientem lze považovat proces předávání a secvičování psa s klientem za ukončený a schopný k požívání výhod a práv, plynoucích z platných zákonných práv a norem pro asistenční a vodící psy.
- 15) Sociální služba klientovi pokračuje i po ukončení procesu secvičení a to až do ukončení činné služby psa (vysoký věk psa, závažné onemocnění psa, úhyn psa, apod.).
- 16) Poskytovatel provádí inspekci u klienta minimálně 1x ročně. Účelem této návštěvy je zjistit úroveň vycvičenosti psa, jeho kondice a zdraví. V případě zjištění závažných nedostatků je klient upozorněn a vyzván k nápravě. Jedná-li se o týrání psa ve smyslu porušení Zákona č. 246/1992 Sb. a ve znění Zákona č. 77/2004 Sb. v platném znění na ochranu zvířat proti týrání, má poskytovatel právo iniciovat zahájení správního řízení.

VII.

Práva klienta

- 1) Klient má právo na informace o postupu své žádosti o sociální službu, o průběhu výcviku a o zdravotním stavu psa ve výcviku.
- 2) Klient má právo v případě potřeby požadovat nacvičování nových, nutných úkonů, apod., po celou dobu činné služby psa , s ohledem na věk a zdravotní stav zvířete.
- 3) Klient má právo být seznámen se zákonnými úpravami práv asistenčních a vodících psů a jejich novelizacemi.
- 4) Klient má právo požadovat speciální označení psa a vystavení průkazu (potvrzení, certifikát, apod.) – dále jen průkaz - o tom, že jeho pes je asistenční a tudíž se na něho a jeho psa vztahují zákonné úpravy práv asistenčních a vodících psů.
- 5) Klient má právo požádat o zajištění pomoci při péči o psa po dobu, kdy není schopen o psa řádně pečovat – pobyt v nemocnici, zhoršení zdravotního stavu, apod.
- 6) Klient má právo v případě úhynu, dlouhodobého onemocnění psa, z důvodu pokročilého věku psa nebo jiného důvodu, kdy již pes není schopen plnohodnotného výkonu služby, požadovat u poskytovatele přednostní zařazení do pořadníku o nového psiho asistenta.
- 7) V případě, že klient psa již nepotřebuje, není schopen psa využívat, řádně o psa pečovat nebo pes již není schopen službu vykonávat (onemocnění, úraz, pokročilý věk, psychický stav psa), má klient právo psa vrátit poskytovateli. V případě, že

- 8) Klient má právo obrátit se na poskytovatele kdykoliv po celou dobu činné služby psa a požadovat konzultace, informace a rady.
- 9) Klient má právo žádat pomoc a radu, co se týká jeho práv a povinností, jako majitele asistenčního psa vůči veřejnosti a přístupu do veřejných prostor.
- 10) Klient, příp. jeho zákonný zástupce má právo podat stížnost na služby poskytovatele.

VIII.

Povinnosti klienta

- 1) Respektovat všechny životní potřeby psa (pravidelné venčení, zaručit nerušený potřebný odpočinek, apod).
- 2) Klient je povinen plně dodržovat Zákon č. 246/1992 Sb. a znění Zákona č. 77/2004 Sb. na ochranu zvířat proti týrání v platném znění a etický přístup ke zvířeti.
- 3) Zabezpečovat hygienu, výživu a veterinární péči.
- 4) Klient je odpovědný za škody způsobené svým asistenčním psem.
- 5) Klient je povinen podepsat smlouvu (protokol, dohodu) – dále jen smlouvu – o převzetí asistenčního psa do vlastnictví.
- 6) Klient je povinen se řídit povelovou technikou a využívat, dle svých potřeb a možností naučené úkony psa.
- 7) U dětských nebo velmi těžce handicapovaných klientů přebírá za psa zodpovědnost zákonný zástupce či rodinný příslušník, který, dle druhu a stupně postižení nebo věku klienta podepisuje za klienta smlouvu o předání asistenčního psa.
- 8) Úhyn psa je klient povinen nahlásit poskytovateli. Úhyn psa musí být potvrzen veterinářem.
- 9) Krádež nebo ztrátu psa je klient povinen nahlásit policii, příslušnému úřadu a poskytovateli. Klient je povinen dát psa hledat všemi dostupnými prostředky.
- 10) Asistenčního psa nelze prodat, ani ho po dobu schopnosti plnohodnotného výkonu služby darovat.

IX.

Práva poskytovatele služby

- 1) Poskytovatel má právo odmítnout službu klientovi v případě, že klient prokazatelně není způsobilý zajistit psovi potřebný odpočinek, ubytování, veterinární péči a stravu.
- 2) Poskytovatel má právo odmítnout službu klientovi, který prokazatelně není schopen psa zvládnout.
- 3) Poskytovatel má právo odmítnout službu klientovi, který je závislý na omamných látkách, alkoholu nebo je trestně stíhán.
- 4) Poskytovatel má právo v případě podezření na porušení Zákona č. 246/1992 a znění Zákona č. 77/2004 Sb. na ochranu zvířat proti týrání v platném znění navštívit klienta a zkontrolovat stav psa. Jestliže se toto podezření potvrdí, má poskytovatel povinnost iniciovat řízení o zjedenání nápravy, příp. i odebrání psa.

X.

Povinnosti poskytovatele služby

- 1) Poskytovatel (asistenčních /i vodících/ psů) je povinen zajišťovat kompletní sociální službu klientovi (konzultace, kontakt, poradenství, inspekce, zajištění pomoci při péči o psa po dobu, kdy klient není schopen o psa řádně pečovat – pobyt v nemocnici, zhoršení zdravotního stavu, apod., příp. nacvičování nových, nutných úkonů, nacvičování nových tras, pomoc při uplatňování práv klienta na veřejnosti apod.) po celou dobu činné služby psa.
- 2) Poskytovatel je povinen cvičit AP přesně dle potřeb, možností a schopností klienta.
- 3) Poskytovatel odpovídá za kvalitu předávaného psa.
- 4) Poskytovatel je povinen vést v evidenci lékařské záznamy a RTG snímky po celou dobu činné služby asistenčního psa. Na vyžádání klientem a jeho veterinárním lékařem doložit tyto materiály (příp. jejich kopie) k nahlédnutí. Poskytovatel je povinen vést v evidenci dokumenty, týkající se klienta po celou dobu činné služby psa.
- 5) Poskytovatel je povinen seznámit klienta s povelovou technikou a secvičit ho s asistenčním psem.
- 6) Poskytovatel je povinen předat psa označeného, tj. v případě psů s průkazem původu zpravidla tetováním, u psů bez průkazu původu čipováním a označit předávaného psa klientovi tak, aby bylo na veřejnosti na první pohled patrné, že se jedná o asistenčního psa (dečka, postroj).
- 7) Poskytovatel je povinen vydat pro psa průkaz, ve kterém je uvedeno, o jaký druh asistenčního psa se jedná a jaké zákonné úpravy práv asistenčních a vodících psů se na něho vztahují.
- 8) Poskytovatel je povinen klienta seznámit se zákonnými úpravami práv asistenčních psů a jejich novelizacemi.
- 9) Poskytovatel je povinen pomoci a poradit klientovi, co se týká uplatňování jeho práv na veřejnosti a vstupu do veřejných prostor, vyplývajících ze zákonných norem.
- 10) Protože asistenční vodící psi jsou v souladu s § 33 odst. 9 vyhlášky MPSV č. 182/1991 Sb. hrazení odbory sociálními a zdravotními a asistenční a signální psi pro ostatní druhy handicapu jsou hrazení za použití dotací, grantů, sponzorských darů, veřejných sbírek, apod. musí poskytovatel psa předat postiženému do vlastnictví. Tato konstrukce příspěvku na asistenční psy vylučuje možnost „zapůjčení psa“ poskytovatelem.
- 11) Poskytovatel je povinen v průběhu celého tréninkového a výchovného procesu asistenčního psa dodržovat a plně respektovat Zákon č. 246/1992 Sb. a znění zákona č. 77/2004 Sb. na ochranu zvířat proti týrání v platném znění.
- 12) Poskytovatel je povinen sepsat s klientem (zákonným zástupcem či rodinným příslušníkem) smlouvu (protokol), v případě vodících psů kupní smlouvu o předání psa.
- 13) Poskytovatel je povinen neprodleně reagovat na potřeby klienta a v co nejkratším termínu řešit nastalé situace k zajištění plnohodnotného plnění výkonu služby asistenčního psa.
- 14) Poskytovatel je povinen v případě, že klient vrátí psa a již nového nepožaduje, nebo v případě, kdy je pes odebrán se o psa řádně postarat a zajistit mu důstojné dožití života a sepsat protokol o převzetí psa. V případě, kdy je možné psa předat dalšímu klientovi může poskytovatel započítat do ceny psa pouze náklady na přecvičení psa a náklady s tím vzniklé (nelze opětovně účtovat plnou cenu psa). Pouze u vodících psů, v případě vrácení poměrné části příspěvku poskytovatelem, lze při přecvičení psa a předání dalšímu klientovi tuto částku opět započítat do ceny vodícího psa.
- 15) Poskytovatel, protože se jedná o živého tvora, nemůže převzít zodpovědnost za změnu chování psa vlivem nepředvídatelných okolností či zdravotního stavu psa (úraz a

- 16) Poskytovatel je povinen zabývat se a řešit stížnost klienta a informovat ho před započítáním služby o možnostech a formách podání stížnosti nebo připomínek.

Canisterapie

Canisterapie je pomocná terapie, kde se využívá pozitivního působení psa ke zlepšení zdravotního stavu klienta.

Forma:

- 1) rezidentní (stálá) - zvíře žije v ústavu, kde se o něj stará personál nebo klienti. Pro psy je méně vhodná – není jeden pán, nedostatek odpočinku, může vést k problémovému chování psa. Rezidentní forma v rodině klienta je pro psa i klienta velmi vhodná (stálá péče o psa, možnost využití psa, kdykoli to klient potřebuje apod.).
- 2) návštěvní - tato forma je personálem vítanější, odpadá starost o zvíře. Zvíře přichází se svým pánem zpravidla ve stejný den a hodinu. Musí zde být dobrá spolupráce s personálem, dobrá komunikace s klienty apod.

Výsledek lze vyjádřit v pojmech radost, spokojenost, zlepšení psychiky klienta, zlepšení zdravotního stavu klienta apod. Výsledek může být objektivně měřitelný jako např. vyprovokování pohybu, zvětšení slovní zásoby, zlepšení jemné motoriky apod.

- 1) Canisterapie formou psychické i sociální pomoci – jejímž úkolem je zejména zlepšení kvality života a psychického stavu klienta, jedná se o tzv. aktivity se psem (návštěvy v ústavech soc. péče, domovech důchodců apod., kde canisterapeutický tým přináší radost a působí jako motivační prvek využití volného času).
- 2) Canisterapie ve formě výchovy a vzdělávání - canisterapie výchovně působí v oblasti prevence sociálně-patologických jevů. Také zde se jedná o provádění canisterapie formou aktivit se psem.
- 3) Canisterapie přímo se podílející na léčbě, terapii a rozvoji potřebných dovedností a znalostí pro běžný život. V tomto případě se jedná o provádění canisterapie – terapeutické aktivity se psem. Na této formě canisterapie se zpravidla podílí také odborně způsobilý pracovník (fyzioterapeut, psychoterapeut, pedagog, lékař apod.) a jeho přítomnost je při této formě provádění canisterapie zcela nezbytná. Pouze v případě, že psovod sám je odborně způsobilým pracovníkem v dané oblasti, může tuto formu canisterapie vykonávat sám.

Canisterapii lze využít:

Mentální postižení - kde se pes využívá zejména k udržení delší pozornosti, rozvíjení kladných emocí, může být nápomocen při rehabilitačním cvičení (nácvič a rozvoj hrubé i jemné motoriky, uvolňování spasmů), rozvoj slovní zásoby a nácvič správné výslovnosti v logopedii, možnost relaxace po hře nebo cvičení, přítomnost psa podporuje a rozvíjí fantazii (malování, modelování), dále přítomnost psa podporuje komunikativnost a sbližování s okolím a vzbuzuje pocit bezpečí, sebejistoty a ochrany. Klient se též učí respektování potřeb psa (odpočinek, spánek, krmení) apod.

Tělesné postižení – pes je vhodným motivačním prostředkem k rehabilitaci, obohacuje a zpestřuje život, je vhodným komunikačním prostředkem, rozvíjení a zdokonalování jemné motoriky, odvádí pozornost od vlastních potíží, zvýšení soběstačnosti, odstraňuje pocity osamělosti a vzbuzuje pocit bezpečí, sebejistoty, ochrany apod.

Smyslová postižení - lepší komunikace s okolím, zabránění pocitu neužitečnosti (péče o psa), zvýšení sebevědomí, snížení strachu a stresu i v neznámém prostředí, rozvíjení kladných emocí, plní roli prostředníka mezi lidmi a okolním světem, přispívá k jeho duševní rovnováze apod.

V psychologii a psychiatrii -zlepšování komunikace mezi pacienty a ošetřujícím personálem, pes je objektem péče a tím odvrací pozornost od pacientových psychických potíží, resocializace pacienta, snižování pasivity, apatie a otupění, pomocná léčba při drogových závislostech, pomocná léčba u týraných a zneužívaných dětí

V geriatrii

v domácím prostředí - přebírání zodpovědnosti za péči o psa (zvysování sebevědomí - užitečnosti) - pes dává určitou jistotu ve vztahu k pánovi, denní rytmus (krmení, procházky apod.), společník vždy ochotný k mazlení, hraní, nahrazuje chybějící fyzický kontakt mezi lidmi, zvyšuje pocit bezpečí, zmírňuje pocit osamění, žal a bolest při ztrátě životního partnera, lepší komunikace a navazování kontaktu s okolím - je zde někdo, pro koho stojí za to žít

v seniorských zařízeních - pozitivní vliv na vyrovnání se s osamělostí, vyburcování z nostalgie a deprese

Povinnosti subjektů pořádajících canisterapeutické testování

- 1) Ke zkoušce připustit všechny přihlášené týmy, vyjma psů s kupírovanýma ušima – viz Zákon na ochranu zvířat proti týrání č. 246/1992 Sb. a znění Zákona č. 77/2004 Sb. v platném znění.
- 2) V odůvodněných případech odvolat konání zkoušek (karanténa apod.).
- 3) Termín canisterapeutických zkoušek uveřejnit s dostatečným předstihem tak, aby mohl být uveřejněn v odborném tisku.
- 4) Musí zajistit povolení ke konání akce, výběr odpovídajících prostor, rozhodčí, potřebný počet odborně způsobilých pomocníků, psychiatra nebo psychologa, fyzioterapeuta, příslušné pomůcky, zajistit všechny písemné doklady zkoušek.
- 5) Zajistit zdravotní a veterinární službu.
- 6) Zajistit bezpečnost průběhu akce tak, aby nedošlo ke škodám na zdraví nebo majetku účastníků akce nebo třetích osob.
- 7) Pro majitele psů, kteří byli tímto subjektem testování zajišťovat poradenskou službu, nové poznatky o tomto oboru, příp. materiály k dalšímu vzdělávání majitelů psů.
- 8) U psů, u kterých by změna jejich chování mohla narušit průběh terapie, provádět přetestování.
- 9) Uchovávat a shromažďovat poznatky a zprávy o průběhu canisterapie testovaných týmů minimálně po dobu 5ti let.

Práva subjektů pořádajících canisterapeutické testování

- 1) Vyloučit ze zkoušky psy, kteří jsou nemocní, zranění, feny v druhé polovině březosti, feny kojící a feny do jednoho měsíce po porodu. Od 01. 03. 2004 platí novela Zákona na ochranu zvířat proti týrání č. 246/1992 Sb. v platném znění, zejména ve znění Zákona č. 77/2004 Sb. Veřejných vystoupení nebo svodů zvířat se nesmí účastnit psi s kupírovanýma ušima. Veřejných výstav nebo svodů zvířat se smí účastnit psi, u nichž byl ze zdravotních důvodů proveden chirurgický zákrok a u kterých zároveň nedošlo ke ztrátě ušních boltců v podobném tvaru. Účast psa s kupírovanýma ušima na veřejném vystoupení nebo svodu je nutno posuzovat jako propagaci týrání zvířat a postihovat ji dle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.
- 2) V odůvodněných případech vyloučit nebo odvolat psovoda, pomocníka, případně diváka z akce. Odůvodněnými případy je zejména porušení zákona č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání, používání nedovolených pomůcek vůči všem zúčastněným zvířatům, požívání alkoholických nápojů či omamných látek v průběhu akce jejími účastníky, úmyslné a nepřiměřené narušování výkonů přezkušovaného psa.
- 3) Platnost průkazu (certifikátu) omezit na dobu dvou let, pokud majitel canisterapeutického psa nepodá zprávu o praktickém vykonávání canisterapie, potvrzenou subjektem, kde canisterapii provádí.

Povinnosti majitele canisterapeutického psa

- 1) Majitel psa, který bude vykonávat canisterapii musí se svým psem absolvovat patřičné školení a testy (canisterapeutická zkouška) s kladným hodnocením a nesmí svého psa propůjčit k provádění canisterapie jinému (i proškolenému) psovodovi nebo použít jiného psa, než s kterým složil zkoušku. To znamená, že tvoří neměnný tým.
- 2) Majitel canisterapeutického psa je povinen mít sjednané pojištění proti škodám způsobených zvířetem v průběhu poskytování služby.
- 3) Majitel canisterapeutického psa je povinen při sjednávání pravidelných návštěv klientů v ústavech soc. péče jednat s vedením nebo pověřeným pracovníkem tohoto zařízení a předložit platné osvědčení o zkoušce (např. certifikát), očkovací průkaz a pojištění odpovědnosti za škody způsobené psem a uzavřít s ním dohodu o rozsahu prováděné služby.
- 4) Je povinen dodržovat sjednaný časový plán návštěv a v případě, že ho nemůže např. z důvodu nemoci dodržet, musí se řádně předem omluvit.
- 5) Majitel canisterapeutického psa musí dodržovat vnitřní řády a nařízení příslušných zařízení.
- 6) Je povinen dbát pokynů odborného personálu zvláště v případě, že se přímo účastní léčby či terapie.
- 7) Je povinen sledovat svého psa po celou dobu provádění canisterapie a předvídat jeho chování a předcházet nevhodnému chování psa.
- 8) Majitel canisterapeutického psa je povinen mít platnou canisterapeutickou zkoušku.
- 9) Majitel canisterapeutického psa je povinen pracovat pouze se psem bez zjevných známek onemocnění, s platným povinným očkovaním a platnou prevencí proti parazitům, se psem dobře vyvenčeným a odpočínutým.

- 10) Majitel canisterapeutického psa je povinen pracovat pouze se psem čistým a vhodně upraveným a sám musí být také vhodně a čistě upraven. Je-li potřeba používat v daném zařízení ochranné pomůcky (návršky, plášť apod.) je povinen je nosit.
- 11) Majitel canisterapeutického psa je povinen zajistit vhodné podmínky pro práci i přepravu zvířat tak, aby nebyly porušována obecně závazná pravidla dle Zákona na ochranu zvířat proti týrání č. 246/1992 Sb. a znění Zákona č. 77/2004 Sb. v platném znění. Respektuje individualitu zvířat a přizpůsobuje tak délku a způsob zatížení psa.
- 12) V případě zjištění jakýchkoliv změn nebo projevů (háraní feny, únava psa, projev nemoci, nervozita apod.), které mohou nepříznivě ovlivnit průběh canisterapie, je povinen práci ihned ukončit nebo přerušit po nezbytně nutnou dobu.
- 13) Majitel canisterapeutického psa je povinen se dále vzdělávat a ve své práci uplatňovat nové poznatky a trendy.

Práva majitele canisterapeutického psa

- 1) Majitel canisterapeutického psa má právo být řádně poučen odborným personálem o jednotlivých klientech.
- 2) Má právo požádat odborný personál o radu a pomoc.
- 3) Má právo se obrátit o pomoc nebo o radu na subjekt, který tým testoval.
- 4) Majitel canisterapeutického psa má právo se svým psem ihned ukončit vhodným způsobem canisterapii, jestliže se u jeho psa začne projevovat únava či nervozita
- 5) Majitel canisterapeutického psa má právo odmítnout pracovat s klienty, kteří by svým chováním mohli ublížit jemu nebo psovi.

Zpracovatelem a schvalovatelem této metodiky je Česká unie výcviku psů pro zdravotně handicapované, Český kynologický svaz (ČKS) – člen Federation Cynologique Internationale (FCI) a Helpes-Centrum výcviku psů pro handicapované – člen Assistance Dogs Europe (ADEu), držitel Certifikátu světové organizace Delta Society.

Odborná spolupráce: Mgr. Ilona Trojanová, Mgr. Dana Pešková, MUDr. Jitka Suchá, MUDr. Jan Bárta, Mgr. David Kozák, MVDr. František Svozil

Garantem této metodiky je Česká unie výcviku psů pro zdravotně handicapované a Český kynologický svaz

Poslední aktualizace: leden 2007